

Examenul național de bacalaureat 2022
Proba E. d)
Logică, argumentare și comunicare

Simulare

Profilul umanist din filiera teoretică, profilul servicii din filiera tehnologică și toate profilurile și specializările din filiera vocațională, cu excepția profilului militar

- **Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.**
- **Timpul de lucru efectiv este de trei ore.**

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

A. Scrieți pe foaia de examen litera corespunzătoare răspunsului corect, pentru fiecare dintre enunțurile de mai jos. Este corectă o singură variantă de răspuns.

1. Una dintre regulile de corectitudine în demonstrare, cu privire la fundamentul demonstrației, precizează că acesta:
 - a. trebuie să fie clar și precis formulat
 - b. trebuie să fie fals
 - c. nu poate fi constituit din propoziții adevărate
 - d. trebuie să constituie un temei suficient pentru derivarea tezei
2. Raționamentul *Unele cărți utile tinerilor sunt cărți din biblioteca școlară, întrucât toate cărțile din biblioteca școlară sunt cărți utile tinerilor* este:
 - a. deductiv imediat valid
 - b. inducție incompletă
 - c. deductiv imediat nevalid
 - d. inducție completă
3. Cu privire la raporturile logice între termeni, este falsă afirmația:
 - a. termenul *mamifer* este supraordonat termenului *delfin*
 - b. termenii *ghepard* și *panteră* se află în raport logic de contrarietate
 - c. termenul *caiet* este specie a termenului *caiet albastru*
 - d. termenii *om* și *adolescent* se află în raport logic de ordonare
4. Cuantorul propoziției *Cărțile sunt sprijinul învățării* este:
 - a. particular
 - b. universal
 - c. afirmativ
 - d. negativ
5. Clasificarea raționamentelor deductive în *imediate, mediate, valide, nevalide* este:
 - a. corectă, deoarece conține toate raționamentele deductive
 - b. incorectă, deoarece încalcă regula criteriului unic
 - c. incorectă, deoarece este o clasificare incompletă
 - d. incorectă, deoarece încalcă legea distribuirii termenilor
6. Din punct de vedere extensional, termenul *mărar* este:
 - a. singular, precis, nevid, distributiv
 - b. vid, general, distributiv, precis
 - c. colectiv, vag, vid, general
 - d. precis, nevid, general, distributiv
7. Inducția incompletă se caracterizează prin:
 - a. examinarea tuturor elementelor existente într-o clasă
 - b. concluzie cu caracter amplificator
 - c. certitudinea sau probabilitatea concluziei
 - d. adevărul premiselor din care este derivată concluzia

8. Inducția completă se caracterizează prin:
- examinarea fiecărui element al clasei supuse cercetării
 - probabilitatea concluziei în raport cu premisele
 - număr infinit de cazuri examinate în premise
 - examinarea unei părți a unui număr finit de cazuri
9. Seria de termeni corect ordonați descrescător din punct de vedere intensional este:
- definiție circulară, definiție incorectă, definiție, operație logică
 - definiție, definiție incorectă, definiție circulară, operație logică
 - operație logică, definiție, definiție incorectă, definiție circulară
 - operație logică, definiție, definiție circulară, definiție incorectă
10. Este o propoziție particulară negativă propoziția:
- Majoritatea colegilor au participat la activitatea din parc.*
 - Multe cărți cu mistere au elemente plictisitoare.*
 - Anul 2022 s-a încheiat.*
 - Câteva probleme nu au rezolvare ușoară.*

20 de puncte

B. Fie termenii A, B, C, D, și E astfel încât termenul A se află în raport de identitate cu termenul B, termenul C este în raport de identitate cu termenul B, termenul D este în raport de încrucișare cu termenul A, iar termenul E este subordonat termenilor B și D.

- Reprezentați, prin metoda diagramelor Euler, pe o diagramă comună, raporturile logice dintre cei cinci termeni. **2 puncte**
- Stabiliți, pe baza raporturilor existente între termenii A, B, C, D, E care dintre următoarele propoziții sunt adevărate și care sunt false (notați propozițiile adevărate cu litera **A**, iar propozițiile false cu litera **F**):
 - Unii D nu sunt A.
 - Toți A sunt D.
 - Unii E nu sunt D.
 - Unii C sunt E.
 - Unii C nu sunt B.
 - Niciun C nu este A.
 - Toți E sunt B.
 - Toți B sunt A.

8 puncte

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

Se dau următoarele propoziții:

- Toate experiențele personale pozitive sunt amintiri frumoase.*
- Unele competiții școlare sunt concursuri cu grad sporit de dificultate.*
- Nicio călătorie bine organizată nu este neplăcută.*
- Unele acțiuni reprobabile nu sunt evaluate din punct de vedere moral.*

- A.** Construiți, atât în limbaj formal cât și în limbaj natural, contradictoria propoziției 1, subcontrara propoziției 2, contrara propoziției 3 și supraalterna propoziției 4. **8 puncte**
- B.** Aplicați explicit operațiile de conversiune și obversiune, pentru a deriva conversa și obversa corecte ale fiecăreia dintre propozițiile 1 și 3, atât în limbaj formal, cât și în limbaj natural. **8 puncte**
- C.** Construiți, atât în limbaj formal cât și în limbaj natural, conversa obversei subalternei propoziției 3, respectiv, obversa subcontrarei propoziției 4. **6 puncte**
- D.** Doi elevi, X și Y, opinează astfel:
X: *Toate ființele posesoare de limbaj articulat sunt ființe raționale deoarece unele ființe raționale sunt posesoare de limbaj articulat.*
Y: *Dacă unele institute de cercetare sunt unități arondate universităților, atunci unele unități arondate universităților sunt institute de cercetare.*

Pornind de la această situație:

- a. scrieți, în limbaj formal, opiniile celor doi elevi; **4 puncte**
- b. precizați corectitudinea/incorectitudinea logică a raționamentelor formalizate; **2 puncte**
- c. explicați corectitudinea/incorectitudinea logică a raționamentului elevului X. **2 puncte**

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

A. Fie următoarele două moduri silogistice: aee-2, aii-3.

1. Scrieți schema de inferență corespunzătoare fiecăruia dintre cele două moduri silogistice date și construiți, în limbaj natural, un silogism care să corespundă uneia dintre cele două scheme de inferență. **8 puncte**

2. Verificați explicit, prin metoda diagramelor Venn, validitatea fiecăruia dintre cele două moduri silogistice date, precizând totodată decizia la care ați ajuns. **6 puncte**

B. Construiți, atât în limbaj formal cât și în limbaj natural, un silogism valid, prin care să justificați propoziția *“Nicio insulă din Pacific nu este necartografiată”*. **6 puncte**

C. Fie următorul silogism: *Niciun act de prietenie nu este acțiune egoistă. Așadar, având în vedere că toate faptele realizate din interes pentru sine sunt acțiuni egoiste, este evident că niciun act de prietenie nu este faptă realizată din interes pentru sine.*

Pornind de la silogismul dat, stabiliți care dintre următoarele propoziții sunt adevărate și care sunt false (notați propozițiile adevărate cu litera **A**, iar propozițiile false cu litera **F**):

- 1. Termenul mediu este distribuit numai în premisa minoră.
- 2. Predicatul logic al concluziei este reprezentat de termenul „acțiune egoistă”.
- 3. Premisa minoră a silogismului este o propoziție particulară negativă.
- 4. Predicatul logic al concluziei este distribuit atât în premisă, cât și în concluzie. **4 puncte**

D. Fie următoarea definiție:

Adolescența este visul etern al iubirii curate.

- 1. Menționați o regulă de corectitudine pe care o încalcă definiția dată. **2 puncte**
- 2. Precizați o altă regulă de corectitudine a definirii, diferită de regula identificată la punctul a. și construiți o definiție care să o încalce, având ca definit termenul „adolescența”. **4 puncte**